

1986, 1. června – Sdělení VONS č. 530 „Rozsudek ve věci katolického samizdatu“ o hlavním líčení ve věci Vladimíra Fučíka a spol. u Obvodního soudu pro Prahu 4, o rozsudku odsuzujícím Vladimíra Fučíka a Květoslavu Kuželovou pro trestný čin maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi a Adolfa Rázka pro přípravu trestného činu maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi a pro trestný čin ohrožení devizového hospodářství k podmíněným trestům odnětí svobody a zprošťujícím Václava Dvořáka a Michala Holečka viny a o vyloučení trestní věci Radima Hložánky k samostatnému projednání.

Dne 28. 5. 1986 proběhlo před senátem Obvodního soudu pro Prahu 4 za předsednictví JUDr. Vladimíra Stiboříka odročené hlavní líčení v trestní věci proti RNDr. Vladimíru Fučíkovi a spol. (viz naše sdělení č. 436, 438, 446, 449, 455, 522 a 524)¹. Páter Radim Hložánka byl z případu předem vyloučen a soudní řízení s ním proběhne odděleně, protože se k hlavnímu líčení nedostavil nejdůležitější svědek proti němu.² Vladimír Fučík a Květoslava Kuželová byli shodně uznáni vinnými trestným činem maření dozoru nad církvemi a náboženskými společnostmi (§ 178 tr. z.) a oběma byl uložen trest odnětí svobody v trvání osmi měsíců s podmíněným odkladem na dva roky. Adolf Rázek byl shledán vinným přípravou k témuž trestnému činu a trestným činem ohrožení devizového hospodářství (§ 146/1 tr. z.), byl mu uložen trest odnětí svobody v trvání šesti měsíců s podmíněným odkladem na dva roky. Ing. Václav Dvořák a Michal Holeček byli zproštěni viny.³ O náboženské literatuře a dalších předmětech, odňatých při domovních prohlídkách, má soud rozhodnout ve zvláštním veřejném zasedání. Rozsudek není pravomocný, prokurátorka JUDr. Jitka Ebertová se odvolala proti výrokům o zproštění viny, také K. Kuželová a A. Rázek se na místě odvolali, jen V. Fučík si ponechal příslušnou lhůtu k rozhodnutí.⁴

Hlavní líčení probíhalo překvapivě korektně. Krátce před zahájením bylo dokonce přeloženo do větší soudní síně, kam bylo

bez jakýchkoli obtíží vpuštěno asi padesát přátel obžalovaných, včetně zástupců čtyř západních velvyslanectví⁵ a francouzské tiskové agentury. Nejen obžalovaní, ale i obhájci si vesměs počínali nezvykle energicky a jednoznačně požadovali naprosté zproštění viny, přičemž předseda senátu jejich procesní práva nijak nezkracovat. Obhajoba zdůrazňovala jak vysoce kladné pracovní i občanské hodnocení obžalovaných (za zmínku stojí, že A. Rázek byl navzdory trestnímu stíhání čtyři dny před soudním líčením znovu zvolen poslancem místního orgánu),⁶ tak to, že jejich úsilí o rozmnožování a rozšiřování náboženské literatury nejenže nebylo společensky nebezpečné, ale naopak směřovalo k ozdravení a posílení společnosti. (K tomu je dlužno připomenout, že podle čs. zákonů je jakýkoli čin, byť by jinak naplňoval skutkovou podstatu některého ustanovení trestního zákona, pokládán za trestný teprve tehdy, vykazuje-li znak „společenské nebezpečnosti“.) Posléze obhajoba poukazovala na to, že na základě § 178 tr. z. může být potrestán jen ten, kdo „poruší ustanovení zákona o hospodářském zabezpečení církví“ – nikoli případné směrnice Úřadu pro věci církevní, které nejsou veřejně publikovány a nemohou tedy občany zavazovat, zvláště ne trestně právně. Na tomto posledním argumentu v podstatě ztroskotal celý koncept obžaloby a soud se nakonec musel uchýlit k absurdní kvalifikaci počínání obžalovaných jako „duchovenské činnosti, prováděné bez státního souhlasu, a tudíž v rozporu se zákonem o hospodářském zabezpečení církví“. Formálně je to nesmysl, protože rozmnožování a rozšiřování náboženské literatury nefiguruje ve výčtu duchovenských činností, které tento zákon uvádí a k nimž je zapotřebí státního souhlasu. Fakticky je to nebezpečný precedens, suspendující ústavou i dalšími zákony zaručená práva čs. občanů: jakýkoli jejich náboženský projev může být podle této logiky označen za činnost duchovenskou, a tudíž nepřípustnou bez předběžného státního souhlasu.

Vítáme skutečnost, že tento soudní proces probíhal poměrně korektně a že při něm byl vynesena sice nespravedlivý, nicméně dosti mírný rozsudek. Obáváme se však, že snaha dostatečně sankcionovat tvrdou policejní perzekuci překrucováním zákonů,

které jsou samy o sobě velice problematické, nijak neprospěje právnímu vědomí československých občanů a naopak povzbudí svévoli bezpečnostních orgánů.

Informace o Chartě 77, r. 9, 1986, č. 8, s. 3–4.

POZNÁMKY

- ¹ Dokumenty č. 439, 441, 449, 452, 458, 525 a 527. K případu Vladimíra Fučíka a spol. viz dále sdělení VONS č. 592, 596 a 656, dokumenty č. 595, 599 a 659.
- ² Jednalo se o svědka Jiřího Valentu. LP, Sb. VONS, inv. č. 96, sign. IV/5, kart. 22, zpráva o průběhu hlavního líčení ve věci Vladimíra Fučíka a spol. konaného 28. 5. 1986 u Obvodního soudu pro Prahu 4.
- ³ Podle rozsudku byl Vladimír Fučík uznán vinným z toho, že „v průběhu doby nejméně od roku 1984 do 11. 4. 1985 zejména ve svém trvalém bydlišti v Praze 7, Schnirchova č. 1082/33, za použití rozmnožovacího přístroje xeroxového typu značky Canon PC 10 a 2 kusů ručních cyklostylů značky Gestetner a Geha 560, prováděl bez souhlasu a vědomí Sekretariátu pro věci církevní Národního výboru hlavního města Prahy rozmnožování knih a materiálů církevního charakteru, za účelem rozšiřování rozmnoženin mezi občany“; Květoslava Kuželová podle rozsudku „v průběhu doby nejméně od roku 1984 do 11. 4. 1985 zejména ve svém trvalém bydlišti v Praze 4, Magistrů 7, za použití cyklostylu čs. výroby Cyklos M 69 a cyklostylu zahraničního původu Geha 440, prováděla bez souhlasu a vědomí Sekretariátu pro věci církevní Národního výboru hlavního města Prahy rozmnožování knih a materiálů náboženského charakteru, za účelem rozšiřování rozmnoženin mezi občany.“

U Adolfa Rázka bylo v rozsudku uvedeno: „1) v přesně nezjištěné době v létě 1984 převzal od neztotožněného muže elektrický rozmnožovací přístroj typu Ormig, značka Artaker Roto 215 společně s lahvevi tekutiny Artaker Spirid Fluid, a dále v pozdější době až do 11. 4. 1985 přebíral od neztotožněných osob literaturu náboženského charakteru, kterou soustřeďoval ve svém bytě v Praze 4 Modřanech, Šumavského č. 16, a na chatě v Škodějově, okres Semily, vše v úmyslu pozdějšího provádění rozmnožování a rozšiřování materiálů náboženského charakteru, bez souhlasu a vědomí Sekretariátu pro věci církevní Národního výboru hlavního města Prahy [...].“

2) V době od 20. 12. do 27. 12. 1984 v Praze obdržel od občanky NSR (Německé spolkové republiky) Marie Zorn částku 2950 marek NSR, kteroužto částku v rozporu s čs. devizovými předpisy nenabídl Státní bance československé k odkoupení a způsobil tak československému devizovému hospodářství škodu

ve výši 6549 Kčs“. Rozsudek vyneseny senátem Obvodního soudu pro Prahu 4 složeným z předsedy JUDr. Vladimíra Stiboříka a soudkyň Světlany Novotkové a Libuše Bezchlebové je uložen in: LP, Sb. VONS, inv. č. 96, sign. I/17, kart. 22.

- ⁴ Odvolání Kuželové ze 14. 7. 1986, Rázka z 5. 9. 1986 a obvodní prokurátorky pro Prahu 4 JUDr. Jitky Ebertové z 24. 7. 1986 proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 4 jsou uložena in: tamtéž.
- ⁵ Jednalo se o zástupce amerického, kanadského, britského a francouzského velvyslanectví. Viz in: LP, Sb. VONS, inv. č. 96, sign. IV/5, kart. 22, zpráva o průběhu hlavního líčení ve věci Vladimíra Fučíka a spol. konaného 28. 5. 1986 u Obvodního soudu pro Prahu 4.
- ⁶ Posudky vypracované na obžalované viz in: ABS, vyšetřovací spis k případu Vladimíra Fučíka a spol., sign. V 38373 MV.